

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 4.9.2019.
COM(2019) 397 final

2019/0180 (COD)

Prijedlog

UREDJE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni Uredbe (EU) br. 1309/2013 o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji
(2014.–2020.)**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Cilj je ovog prijedloga omogućiti Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji („EGF“) potporu radnicima koji su proglašeni viškom zbog mogućih gospodarskih poremećaja izazvanih povlačenjem Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske („Ujedinjena Kraljevina“) iz Unije bez sporazuma o povlačenju.

Ujedinjena Kraljevina dostavila je 29. ožujka 2017. obavijest o namjeri povlačenja iz Unije na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Na zahtjev Ujedinjene Kraljevine Europsko vijeće odlučilo je 11. travnja 2019.¹ (članak 50.) dodatno produljiti² razdoblje predviđeno u članku 50. stavku 3. UEU-a do 31. listopada 2019. Osim ako Ujedinjena Kraljevina do 31. listopada 2019. ne ratificira Sporazum o povlačenju³ ili zatraži treće produljenje, koje Europsko vijeće (članak 50.) mora jednoglasno odobriti, Ujedinjena Kraljevina povući će se iz Unije bez sporazuma i postati treća zemlja od 1. studenoga 2019. Povlačenje bez sklopljenog sporazuma o povlačenju vjerojatno će imati znatne negativne učinke na neke industrije i usluge, što će dovesti do otpuštanja radnika u tim sektorima.

Svrha Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji pružanje je dodatne potpore otpuštenim radnicima i samozaposlenim osobama koje su prestale sa svojom djelatnošću uslijed velikih strukturnih promjena u tokovima svjetske trgovine uzrokovanih globalizacijom ili nastavkom globalne finansijske i ekonomске krize.

Prema kriteriju globalizacije, područjem primjene EGF-a obuhvaćena su otpuštanja uzrokovana premještanjem radnih mjesta u treće zemlje, velikim zaokretom u trgovini robom ili uslugama u Uniji ili brzim opadanjem tržišnog udjela Unije u određenom sektoru. U ovom se prijedlogu navodi da područje primjene EGF-a obuhvaća radnike proglaštene viškom u područjima, sektorima, teritorijima ili tržištima rada pogodjenima ozbiljnim ekonomskim poremećajem zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije bez sporazuma o povlačenju. Takvo povlačenje bit će važna promjena u trgovinskim odnosima EU-a i sastavu unutarnjeg tržišta te se stoga može očekivati da će znatno utjecati na trgovinske tokove, rast i radna mjesta.

• Usklađenost s postojećim propisima u tom području politike i drugim politikama Unije

Ovaj je prijedlog dio plana Unije za pripravnost i izvanredne situacije kako bi se ublažili najizraženiji negativni učinci povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije bez sporazuma o povlačenju.

¹ Odluka Europskog vijeća (EU) 2019/584, SL L 101, 11.4.2019., str. 1.

² Na zahtjev Ujedinjene Kraljevine Europsko vijeće odlučilo je 22. ožujka 2019. o prvom produljenju (Odluka Europskog vijeća (EU) 2019/476, SL L 80I, 22.3.2019., str. 1.).

³ Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL C 144I, 25. 4. 2019., str. 1.).

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- Pravna osnova**

Pravna je osnova Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 175. stavak 3.

Prema članku 175. stavku 3., ako se pokaže potreba za određenim posebnim djelovanjima izvan okvira strukturnih fondova, Europski parlament i Vijeće mogu u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom te Odborom regija odlučiti o takvim djelovanjima, ne dovodeći pritom u pitanje mјere donesene u okviru drugih politika Unije.

- Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Financiranje iz proračuna Unije usmjereni je na aktivnosti čiji cilj država članica ne može sama ostvariti u dostačnoj mjeri te u kojima se intervencijom Unije može ostvariti dodana vrijednost u odnosu na mјere pojedinačnih država članica. Mobilizacijom EGF-a radi financiranja mјera kojima se radnicima koji su proglašeni viškom želi pomoći da pronađu novi posao poštaje se načelo supsidijarnosti te se stvara europska dodana vrijednost.

Uobičajena je praksa da se nacionalnim programima tržišta rada pomaže radnicima koji su proglašeni viškom te nije cilj EGF-a zamijeniti te programe. Neočekivana restrukturiranja koja imaju znatan učinak mogu napregnuti redovite nacionalne programe. Stoga se zbog razmjera i posljedica neočekivanih velikih restrukturiranja te zbog toga što je EGF izraz solidarnosti među državama članicama pomoć može bolje pružiti na razini Unije. Potporom iz EGF-a pogodenim radnicima i građanima Unije općenito pružit će se opipljiviji izraz solidarnosti Unije u iznimnim okolnostima.

Mobilizacijom EGF-a stvorit će se dodatna vrijednost povećanjem ukupnog broja usluga koje se nude radnicima koji su proglašeni viškom, kao i povećanjem raznolikosti i intenzivnosti ponuđenih usluga. EGF omogućuje i testiranje inovativnih ideja, utvrđivanje primjera najbolje prakse i njihovo uvrštavanje u nacionalni paket mјera potpore. Mjerama koje se sufinanciraju iz EGF-a pridonosi se i općem poboljšanju pružanja potpore radnicima koji su proglašeni viškom.

- Proporcionalnost**

U skladu s načelom proporcionalnosti odredbe ovog Prijedloga ne prelaze okvire onoga što je potrebno za ostvarivanje njegovih ciljeva. Administrativno opterećenje za Uniju i nacionalna tijela koja se prijavljuju za potporu iz EGF-a ograničeno je na ono što je potrebno da bi Komisija u skladu sa svojom nadležnošću mogla izvršiti proračun Unije. Budući da države članice finansijska sredstva dobivaju prema načelu podijeljenog upravljanja, morat će izvijestiti o upotrebi tih sredstava.

- Odabir instrumenta**

Budući da je ovaj prijedlog izmjena Uredbe (EU) br. 1309/2013, potrebna je Uredba.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- Ex post evaluacija/provjera primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Ovaj se prijedlog donosi u kontekstu mjera za izvanredne situacije kako bi se ublažili najizraženiji negativni učinci povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije bez sporazuma o povlačenju. Europska komisija analizirala je rizike i zaključila da je prijedlog nužan kako bi se osigurao djelotvoran odgovor EGF-a i time pokazala solidarnost s radnicima koji su proglašeni viškom u Uniji zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije bez sporazuma o povlačenju.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Člankom 12. Uredbe Vijeća (EU, EURATOM) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji finansijski okvir za razdoblje 2014.–2020. propisano je da EGF ne smije premašiti najveći godišnji iznos od 150 milijuna EUR (u cijenama iz 2011.).

Postojećim prijedlogom ne mijenja se najveći godišnji iznos EGF-a.

5. OSTALI DIJELOVI

- Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

Predloženom izmjenom članka 2. utvrđuje se da je povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije bez sporazuma o povlačenju obuhvaćeno područjem primjene EGF-a. Cilj je osigurati djelotvoran odgovor EGF-a pružanjem potpore radnicima koji su proglašeni viškom u Uniji uslijed povlačenja Ujedinjene Kraljevine bez sporazuma o povlačenju.

Prijedlog

UREDJE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni Uredbe (EU) br. 1309/2013 o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji
(2014.–2020.)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 175. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

nakon savjetovanja s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Europski fond za prilagodbe globalizaciji (EGF) osnovan je Uredbom (EZ) br. 1927/2006 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ za razdoblje trajanja višegodišnjeg finansijskog okvira od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2013. EGF je uspostavljen kako bi se Uniji omogućilo da iskaže solidarnost prema radnicima koji su izgubili radna mjesta zbog velikih strukturnih promjena u tokovima svjetske trgovine uzrokovanih globalizacijom.
- (2) Područje primjene EGF-a prošireno je 2009. Uredbom (EZ) br. 546/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ kao dio Europskog plana za gospodarski oporavak kako bi se obuhvatili radnici koji su proglašeni viškom kao izravna posljedica globalne finansijske i ekonomске krize.
- (3) Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF) osnovan je Uredbom (EU) br. 1309/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁶ za razdoblje trajanja višegodišnjeg finansijskog okvira od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020. Njome je prošireno područje primjene EGF-a kako bi se njime obuhvatila ne samo otpuštanja izazvana velikim strukturnim promjenama u tokovima svjetske trgovine uslijed globalizacije i ozbiljnim ekonomskim poremećajem izazvanim nastavkom globalne finansijske i gospodarske krize, kako je navedeno u Uredbi (EZ) br. 546/2009, nego i otpuštanja izazvana svakom novom globalnom finansijskom i gospodarskom krizom. Nadalje,

⁴ Uredba (EZ) br. 1927/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o uspostavljanju Europskog fonda za prilagodbe globalizaciji ([SL L 406, 30.12.2006., str. 1](#)).

⁵ Uredba (EZ) br. 546/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1927/2006 o osnivanju Europskog fonda za prilagodbe globalizaciji ([SL L 167, 29.6.2009., str. 26](#)).

⁶ Uredba (EU) br. 1309/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji (2014. –2020.) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1927/2006 ([SL L 347, 20.12.2013., str. 855](#)).

Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća⁷ izmijenjena je Uredba (EU) br. 1309/2013 kako bi se, među ostalim, uvela pravila kojima se EGF-u omogućuje da iznimno obuhvati kolektivne prijave malih i srednjih poduzeća koja imaju poslovni nastan u jednoj regiji i djeluju u različitim gospodarskim sektorima definiranim na razini NACE Revizija 2⁸ ako država članica podnositeljica zahtjeva dokaže da su mala i srednja poduzeća glavna ili jedina vrsta poduzeća u toj regiji.

- (4) Ujedinjena Kraljevina dostavila je 29. ožujka 2017. obavijest o namjeri povlačenja iz Unije na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Ugovori će se prestatи primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu od datuma stupanja na snagu sporazuma o povlačenju ili, ako se to ne dogodi, dvije godine nakon te obavijesti, osim ako Europsko vijeće u dogovoru s Ujedinjenom Kraljevinom jednoglasno odluči prodljiti to razdoblje.
- (5) Na zahtjev Ujedinjene Kraljevine Europsko vijeće odlučilo je⁹ 11. travnja 2019. dodatno prodljiti¹⁰ razdoblje predviđeno člankom 50. stavkom 3. UEU-a do 31. listopada 2019. Osim ako Ujedinjena Kraljevina do 31. listopada 2019. ne ratificira Sporazum o povlačenju¹¹ ili zatraži treće prodljenje, koje Europsko vijeće jednoglasno mora odobriti, Ujedinjena Kraljevina povući će se iz Unije bez sporazuma i postati treća zemlja od 1. studenoga 2019. Povlačenje bez sporazuma o povlačenju vjerojatno će imati znatne negativne učinke na neke industrije i usluge, što će dovesti do otpuštanja radnika u tim sektorima.
- (6) Ovom bi se Uredbom za izvanredne situacije trebala izmijeniti Uredba (EU) br. 1309/2013 kako bi se utvrdilo da su otpuštanja uslijed povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije bez sporazuma o povlačenju obuhvaćena područjem primjene EGF-a. Time se osigurava da EGF može djelotvorno odgovoriti pružanjem pomoći radnicima proglašenima viškom u područjima, sektorima, teritorijima ili tržištima rada pogodenima ozbiljnim ekonomskim poremećajem zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije bez sporazuma o povlačenju.
- (7) Ova Uredba trebala bi hitno stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije* i trebala bi se primjenjivati od dana koji slijedi nakon dana na koji se pravo Unije prestane primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu. Uredba se ne bi trebala primjenjivati ako do tog datuma na snagu stupa sporazum o povlačenju sklopljen s Ujedinjenom Kraljevinom u skladu s člankom 50. stavkom 2. UEU-a,

⁷ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o finansijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 ([SL L 193, 30.7.2018., str. 1.](#)).

⁸ Uredba (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revision 2 te izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 kao i određenih uredbi EZ-a o posebnim statističkim područjima (tekst značajan za EGP) ([SL L 393, 30.12.2006., str. 1.](#)).

⁹ Odluka Europskog vijeća (EU) 2019/584, SL L 101, 11.4.2019., str. 1.

¹⁰ Na zahtjev Ujedinjene Kraljevine Europsko vijeće odlučilo je 22. ožujka 2019. o prvom prodljenju (Odluka Europskog vijeća (EU) 2019/476, SL L 80I, 22.3.2019., str. 1.).

¹¹ Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL C 144I, 25.4.2019., str. 1.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

U Uredbi (EU) br. 1309/2013 u članku 2. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) radnike koji su proglašeni viškom i samozaposlene osobe koje su prestale sa svojom djelatnošću zbog velikih strukturnih promjena u tokovima svjetske trgovine nastalih zbog globalizacije, što pogotovo pokazuje značajan porast uvoza u Uniju, veliki zaokret u trgovini robom ili uslugama u Uniji, brzo opadanje tržišnog udjela Unije u danom sektoru ili delokalizacija djelatnosti u treće zemlje ili zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije bez sporazuma o povlačenju, ako ta otpuštanja znatno štete lokalnom, regionalnom ili nacionalnom gospodarstvu;”.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od sljedećeg dana od dana prestanka primjene Ugovorâ na Ujedinjenu Kraljevinu u skladu s člankom 50. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji.

Međutim, ova se Uredba ne primjenjuje ako Sporazum o povlačenju sklopljen s Ujedinjenom Kraljevinom u skladu s člankom 50. stavkom 2. Ugovora o Europskoj uniji stupa na snagu do sljedećeg dana od dana prestanka primjene Ugovorâ na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s člankom 50. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednik/Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica*